

Code voor de Dierenarts

Versie juni 2022

Versie: 1.0	Goedgekeurd door KNMvD bestuur	Vastgesteld door de Raad van Afgevaardigden
	29 maart 2022	2 juni 2022

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
DOEL EN BETEKENIS VAN DE CODE	3
HOOFDSTUK I ALGEMENE PRINCIPES	4
HOOFDSTUK II DIERENARTSEN EN DIEREN	5
HOOFDSTUK III DIERENARTSEN EN CLIËNTEN	6
HOOFDSTUK IV DIERENARTSEN EN VETERINAIRE BEROEPSGROEP	7
HOOFDSTUK V DIERENARTSEN EN VETERINAIR TEAM	9
HOOFDSTUK VI DIERENARTSEN EN OVERHEID	10
HOOFDSTUK VII DIERENARTSEN, SAMENLEVING EN MILIEU	11
DEFINITIES	12

VOORWOORD

De Code voor de Dierenarts (hierna te noemen Code) van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (hierna te noemen KNMvD) is een levend document. Sinds de eerste uitgave in 1940 is de Code periodiek aangepast. Zowel maatschappelijke ontwikkelingen in Nederland als ook het vaststellen van een nieuwe Europese gedragscode voor dierenartsen door de FVE in 2019 hebben geleid tot de huidige aanpassing. Voor deze nieuwe uitgave van de Code is de indeling van de Europese Code overgenomen. De werkzaamheden van dierenartsen worden hiermee beter in perspectief gebracht met hun rol en verantwoordelijkheden in de samenleving.

DOEL EN BETEKENIS VAN DE CODE

Doel en betekenis van de Code zijn het voor de veterinaire beroepsgroep vastleggen van gedragsregels en verantwoordelijkheden van de individuele dierenarts. Daarbij staan de belangen van het dier, de cliënt en de samenleving centraal. Deze gedragsregels en verantwoordelijkheden overschrijden inmiddels ruimschoots het gebied van de preventieve en curatieve diergeneeskunde van het individueel- of groepsgehouden dier. Daarnaast spelen dierenartsen, zowel op korte als op lange termijn, een essentiële rol in de bescherming van het dierenwelzijn, diergezondheid, volksgezondheid, voedselveiligheid en milieu.

Dierenartsen moeten bij hun handelen rekening houden met al deze aspecten van de diergeneeskunde en daarbij afwegingen maken tussen uiteenlopende belangen. Voor ethisch handelen en de bescherming van diergezondheid, dierenwelzijn, volksgezondheid en milieu vormt het wettelijk kader een minimum. Dierenartsen dienen zich voortdurend te oriënteren op het door die wettelijke regels aangegeven kader, maar behouden daarnaast een eigen verantwoordelijkheid. Bij het wegen van verschillende belangen staat voor dierenartsen het belang van het dier centraal.

In navolging van de Europese Code zijn in deze Code de hoofdlijnen vastgelegd voor het beroepsmatig handelen van dierenartsen. De Code geldt in beginsel zowel voor dierenartsen werkzaam in de praktijk als voor dierenartsen die niet praktiseren, maar niet alle artikelen zijn altijd op elke dierenarts van toepassing. Ter ondersteuning van de Code en de bijbehorende jurisprudentie heeft de KNMvD voor dit beroepsmatig handelen tevens een aantal richtlijnen opgesteld. Daarnaast heeft de KNMvD een aantal modules voor de beroepsuitoefening ontwikkeld. Deze modules dienen ter ondersteuning van de dierenarts bij het voldoen aan wet- en regelgeving. Inspelend op veranderingen kunnen in de toekomst nieuw te ontwikkelen KNMvD-richtlijnen en modules de Code ondersteunen. Richtlijnen en modules zijn te vinden op de website van de KNMvD.

Deze Code is opgesteld voor en door leden van de KNMvD en zij zijn daar via het lidmaatschap aan gebonden. Toch is deze Code ook voor niet-leden van belang, omdat in de (tucht)rechtspraak de in de Code gehanteerde waarden en normen - die kennelijk in brede kring binnen de beroepsgroep als moreel bindend worden beschouwd - kunnen worden meegewogen. Wellicht kunnen ontwikkelingen er toe leiden dat de Code in de toekomst van kracht wordt voor de gehele beroepsgroep.

HOOFDSTUK I ALGEMENE PRINCIPES

Artikel 1.1

Vakbekwaamheid en professionaliteit

Dierenartsen handelen naar eer en geweten en volgens actuele professionele standaarden. Dierenartsen onderhouden aantoonbaar hun kennis en vaardigheden op het gebied van de diergeneeskunde waarin zij werkzaam zijn, door het volgen van vakliteratuur en op nascholing gerichte programma's en bijeenkomsten.

Artikel 1.2

Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Dierenartsen gaan bij de uitoefening van hun beroep uit van hun onafhankelijk oordeel, waarin alle relevante omstandigheden zijn meegewogen. Daarbij dient vermenging van persoonlijke en professionele belangen te allen tijde te worden vermeden.

Artikel 1.3

Eerlijkheid en integriteit

Dierenartsen handelen correct, eerlijk en integer in hun relaties met al diegenen met wie zij in het kader van hun beroepsuitoefening in contact treden. Dierenartsen respecteren de legitieme rechten en de belangen van collega's en onthouden zich van activiteiten of gedragingen die de beroepsgroep in diskrediet brengen of het vertrouwen in de beroepsgroep ondermijnen.

Artikel 1.4

Vertrouwelijkheid

Dierenartsen beschermen de patiënt- en cliëntgebonden gegevens die hen en hun medewerkers bij de uitoefening van de diergeneeskunde ter kennis komen, behoudens in de wet- en regelgeving vastgelegde omstandigheden of indien deze informatie nodig is voor zorgvuldig diergeneeskundig handelen in het belang van de gezondheid en welzijn van dier, mens en milieu. Het verschaffen van deze informatie aan derden geschiedt met medeweten van direct belanghebbende(n) en bij voorkeur met diens instemming.

Artikel 1.5

Aansprakelijkheid

Dierenartsen treffen financiële voorzieningen, waarmee de cliënt kan worden gecompenseerd voor schade aantoonbaar voortgekomen uit fouten of omissies bij de dienstverlening.

HOOFDSTUK II DIERENARTSEN EN DIEREN

Artikel 2.1

Dierenartsen respecteren, bevorderen, herstellen en/of te bewaken het welzijn en de gezondheid van dieren die onder hun hoede zijn. Dierenartsen verlenen alleen diergeneeskundige zorg waarvoor zij adequate kennis, vaardigheden en apparatuur bezitten.

Artikel 2.2

Dierenartsen erkennen en gaan respectvol om met de intrinsieke waarde van dieren, dat wil zeggen hun eigen waarde als wezens met gevoel. Dierenartsen hebben daarbij de deskundigheid om op te treden als belangenbehartiger van het dier of van de dieren.

Artikel 2.3

Dierenartsen verlenen naar beste vermogen eerste hulp en/of pijnbestrijding aan dieren in nood. Dit geldt ook voor wilde dieren of dieren waarvan de eigenaar niet bekend is. Om ernstig en uitzichtloos lijden te voorkomen kan het noodzakelijk zijn het dier op verantwoorde wijze te euthanaseren. Van dergelijke spoedeisende veterinaire hulp wordt per omgaande mededeling gedaan aan de eigenaar en/of houder van het dier, voor zover deze bekend is.

Artikel 2.4

Dierenartsen brengen tekortkomingen in de verzorging van dieren en/of schendingen van wet- en regelgeving rond dierenwelzijn en diergezondheid onder de aandacht van de eigenaar en/of de verzorger van het bewuste dier.

Dierenartsen doen alles wat redelijkerwijs mogelijk is om problemen ten aanzien van tekortschietende zorg voor dieren op te lossen. Zo nodig rapporteren zij erover aan de bevoegde autoriteit. Tenzij de omstandigheden zich hiertegen verzetten, wordt daarvan mededeling gedaan aan betrokkene(n).

HOOFDSTUK III DIERENARTSEN EN CLIËNTEN

Artikel 3.1

Dierenartsen respecteren de wensen en verzoeken van de cliënt, zolang deze niet strijdig zijn met professionele normen en waarden.

Artikel 3.2

Voorafgaand aan diagnostisch, preventief en curatief handelen en voor zover redelijkerwijs mogelijk, verzekeren dierenartsen zich ervan dat daartoe toestemming is verkregen van de cliënt. Dierenartsen adviseren cliënten professioneel en transparant over de toestand van het dier, de diagnose, de (voorgestelde) behandeling, de prognose en de bijbehorende kosten.

Artikel 3.3

Dierenartsen zijn verplicht om hun werkzaamheden vakbekwaam, integer, toetsbaar, onafhankelijk, onpartijdig en te goeder trouw te verrichten. Cliënten hebben recht op onpartijdig, onafhankelijk en objectief advies.

Artikel 3.4

Dierenartsen beschikken bij hun beroepsuitoefening over een toegankelijke en inzichtelijke klachtenprocedure.

Artikel 3.5

Dierenartsen geven bekendheid aan hun dienstverlening en/of kunnen meewerken aan publiciteit op een correcte, professionele en niet misleidende manier.

Artikel 3.6

Dierenartsen mogen een cliënt met opgaaf van redenen weigeren en een relatie met een cliënt schriftelijk beëindigen. Aan dieren in nood wordt eerste hulp verleend.

Artikel 3.7

Cliënten mogen verwachten dat dierenartsen de kennis op hun vakgebied bijhouden en veterinaire zorg verlenen waartoe zij competent zijn.

Artikel 3.8

Cliënten mogen verwachten dat dierenartsen correct met hen omgaan en hun dieren op een correcte manier behandelen.

HOOFDSTUK IV DIERENARTSEN EN VETERINAIRE BEROEPSGROEP

Artikel 4.1

Dierenartsen dienen zich bij de uitoefening van hun beroep te houden aan wet- en regelgeving. Daarnaast stellen zij zich op de hoogte van voor hen relevante veterinaire richtlijnen en handelen zij dienovereenkomstig.

Artikel 4.2

Dierenartsen oefenen het veterinaire beroep onafhankelijk, zorgvuldig, inzichtelijk, borgbaar en toetsbaar uit en nemen daarbij de principes van Goede Veterinaire Praktijk (GVP), zoals onder meer vastgelegd in richtlijnen van de beroepsgroep, in acht.

Artikel 4.3

Diergeneeskundig handelen dient te allen tijde gericht te zijn op optimale zorg voor dierenwelzijn, diergezondheid, volksgezondheid en milieu. Hieronder wordt ook verstaan het doorverwijzen van patiënten, indien wenselijk, naar een andere praktijk die beschikt over de benodigde kennis en/of accommodatie. De betrokken dierenartsen zorgen daarbij voor een schriftelijke wederzijdse overdracht van patiëntgegevens.

Artikel 4.4

Een dierenarts is ten opzichte van collegae en andere betrokken deskundigen bereid tot openheid en communicatie over en evaluatie van zijn handelen. Eventuele kritiek ten aanzien van een collega of collegae dient primair met de betrokken collega(e) te worden besproken.

Artikel 4.5

Het is de dierenarts niet toegestaan tijdens de dienst of waarneming patiënten en/of cliënten over te nemen van de dierenarts(en) voor wie wordt waargenomen. Dit voorschrift geldt alleen tijdens de dienst of waarneming, en niet op andere momenten. Dit artikel beoogt de totstandkoming mogelijk te maken van dienstroosters en waarnemingsregelingen, en daarmee ook de algemene beschikbaarheid van dienstverlening en diergeneesmiddelen veilig te stellen.

Artikel 4.6

Dierenartsen lossen hun beroepsmatige geschillen bij voorkeur op door:

- intern (collegiaal) overleg;
- bemiddeling door de KNMvD of te zake kundige derden;
- arbitrage.

Artikel 4.7

Handelen in strijd met deze Code kan op basis van een klacht of op eigen initiatief door de Eeraad worden getoetst.

Artikel 4.8

Dierenartsen houden tijdens de uitoefening van hun beroep in andere landen rekening met de verschillen in competenties, regelgeving, beroepsorganisaties en cultuur.

Artikel 4.9

Dierenartsen ondertekenen alleen naar waarheid opgestelde verklaringen, waarvoor zij zelf garant kunnen staan op basis van eigen onderzoek of waarneming dan wel op basis van een andere betrouwbare bron van informatie.

HOOFDSTUK V DIERENARTSEN EN VETERINAIR TEAM

Artikel 5.1

Bedrijfsvoorzieningen en bedrijfsvoering voldoen aan de toetsbare kwaliteit die behoort bij de verleende diensten.

Artikel 5.2

Dierenartsen zorgen ervoor dat medewerkers over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikken om de aan hen gedelegeerde taken op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren. Dierenartsen behouden daarbij hun eigen verantwoordelijkheid.

Artikel 5.3

Dierenartsen zorgen voor een zodanige communicatie tussen medewerkers dat te allen tijde een goede zorg voor dieren kan worden gegarandeerd.

Artikel 5.4

Dierenartsen die praktijk voeren zijn in het kader van de door hun geleverde veterinaire beroepsuitoefening verantwoordelijk voor een ononderbroken diergeneeskundige dienstverlening en zorgen voor een in collegiaal overleg tot stand gekomen vervangingsregeling. Deze regeling dient duidelijk bekend te worden gemaakt.

Artikel 5.5

Dierenartsen nemen alle redelijke voorzorgsmaatregelen om de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van hun medewerkers bij het uitvoeren van hun taken te beschermen.

HOOFDSTUK VI DIERENARTSEN EN OVERHEID

Artikel 6.1

Dierenartsen verlenen hun medewerking aan door de bevoegde autoriteit genomen maatregelen ter bescherming van diergezondheid, dierenwelzijn, volksgezondheid en milieu, tenzij ethische en/of medische bezwaren dan wel gewetensbezwaren hen hiervan weerhoudt.

Artikel 6.2

Bij de uitvoering van werkzaamheden in opdracht van de overheid dienen dierenartsen zeker te stellen dat belangenconflicten worden voorkomen of op integere wijze en transparante wijze worden opgelost. Dierenartsen gebruiken hun positie niet om een persoonlijk voordeel te behalen.

Artikel 6.3

Bij veterinaire geschillen met collegae uit andere landen die niet langs andere wegen kunnen worden opgelost, ondernemen dierenartsen geen gerechtelijke stappen tegen die collegae zonder voorafgaand de bevoegde autoriteit van het betreffende land op de hoogte te stellen; dit biedt de bevoegde autoriteit de mogelijkheid om te assisteren bij het geschil.

HOOFDSTUK VII DIERENARTSEN, SAMENLEVING EN MILIEU

Artikel 7.1

Dierenartsen dienen zich bij hun beroepsuitoefening rekenschap te geven van wet- en regelgeving waaronder die ten aanzien van dierenwelzijn en diergezondheid en die ter bescherming van volksgezondheid en milieu.

Artikel 7.2

Dierenartsen zijn zich bewust van het doel waarvoor het dier gehouden wordt en overzien de impact daarvan voor het dier, het diergeneeskundig handelen, de houder en/of verantwoordelijke en de samenleving.

Artikel 7.3

Dierenartsen handelen overeenkomstig wet- en regelgeving en volgens actuele kennis van Goede Veterinaire Praktijk (GVP) met betrekking tot bewaren, voorschrijven, (doen) afleveren, selectief en correct (laten) toepassen en administreren van het gebruik van diergeneesmiddelen, waarbij de algemene principes en vereisten voor de farmacovigilantie in acht dienen te worden genomen.

Artikel 7.4

Dierenartsen rapporteren iedere verdenking van een aangifteplichtige dierziekte aan de bevoegde instantie.

Artikel 7.5

Dierenartsen beschikken over adequate kennis van digitale technieken die worden ingezet bij de uitoefening van het beroep. Dierenartsen die digitale diensten verlenen doen dit binnen de wettelijke kaders en zijn persoonlijk verantwoordelijk en aansprakelijk voor de kwaliteit en het gebruik.

Artikel 7.6

Dierenartsen wijzen dierhouders c.q. cliënten op hun verantwoordelijkheid voor diergezondheid, dierenwelzijn en volksgezondheid. Dierenartsen adviseren dierhouders c.q. hun cliënten over maatregelen die nodig en/of nuttig zijn voor het verminderen van risico's van zoönosen, antimicrobiële resistentie en residuen van chemische stoffen of andere milieucontaminanten

Artikel 7.7

Dierenartsen gebruiken diergeneesmiddelen, desinfectantia en andere chemische stoffen zo restrictief en selectief mogelijk om de risico's van antimicrobiële resistentie en nadelige effecten op het milieu te beperken.

Artikel 7.8

Dierenartsen zijn op de hoogte van relevante wetgeving op het gebied van milieubescherming en zich bewust van de impact van hun werkzaamheden op het milieu en de samenleving. Dierenartsen gaan spaarzaam om met water en energie en zorgen voor een gescheiden afvalverwerking.

DEFINITIES

Begrip	Definitie
Bevoegde autoriteit	Bevoegde autoriteit is elk orgaan, instantie of autoriteit dat/die ten aanzien van het onderhavige geval in een Europese lidstaat een regelgevende of toezichhoudende rol heeft.
Beroepskwalificatie	Een beroepskwalificatie is een kwalificatie die wordt gestaafd door een opleidingstitel, een bekwaamheidsattest en/of beroepservaring.
Cliënt	Cliënt is een persoon, bedrijf, andere rechtsvorm of entiteit (zoals de overheid), die gebruik maakt van diensten en goederen van de dierenarts, de veterinaire staf of het veterinaire team.
Code voor de Dierenarts	De Code voor de Dierenarts is de Code als bedoeld in artikelen 8 en 24 van de statuten van de KNMvD.
Dienstverlening	Dienstverlening betekent een zelf ontplooiende economische activiteit, die wordt geleverd tegen een vergoeding, zoals bedoeld in (artikel 50 van) het Europese verdrag (Richtlijn 2006/123/EC). Dierenartsen kunnen zelfstandig of in een gezagsverhouding diensten verlenen dan wel werkzaamheden verrichten.
Dierenarts	Dierenarts is diegene die op grond van artikel 1.1 en 4.3 van de Wet Dieren is ingeschreven in het diergeneeskunde register en als zodanig bevoegd is tot de uitoefening van de diergeneeskunde in volle omvang.
Diergeneeskundige dienstverlening	Diergeneeskundige dienstverlening omvat de diergeneeskundige handelingen zoals omschreven in (artikel 1.1 van) de Wet Dieren en tevens de bij die handelingen behorende Goede Veterinaire Praktijk (GVP).
Dierhouder	De dierhouder is de eigenaar, houder of hoeder van één of meer dieren.
Dierenwelzijn	Een dier verkeert in een staat van welzijn wanneer het in staat is zich actief aan zijn levensomstandigheden aan te passen en daarmee een toestand kan bereiken die het als positief ervaart.
Ereraad	De Ereraad is een door de KNMvD ingesteld orgaan van gekozen leden voor het intercollegiale toezicht van de leden van de KNMvD.
Farmacovigilantie	Farmacovigilantie betekent 'geneesmiddelenbewaking' in de zin van de gecombineerde inspanning van de farmaceutische industrie, de dierenartsen, dierhouders en de autoriteiten om de veiligheid en effectiviteit van diergeneesmiddelen, gebruikt onder praktijkomstandigheden, in beeld te brengen en te evalueren. Deze ervaringen kunnen worden betrokken bij de aanscherping van productinformatie en zo nodig de registratiestatus van een betrokken diergeneesmiddel, ten einde het dierenwelzijn, de diergezondheid, de volksgezondheid en het milieu te blijven waarborgen.
Goede Veterinaire Praktijk	Onder Goede Veterinaire Praktijk (GVP) wordt verstaan: de professionele diergeneeskundige dienstverlening volgens de principes van One Health, met aandacht voor:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ de gezondheid en het welzijn van het dier; ○ zoönosen, voedselveiligheid en andere risico's voor de volksgezondheid; en ○ mogelijke ongewenste effecten van diergeneeskundig handelen op het milieu. <p>De dierenarts voert de diergeneeskundige dienstverlening zorgvuldig, volledig, inzichtelijk, borgbaar en toetsbaar uit op basis van de nationale en Europese wettelijke bepalingen en in lijn met het actuele kennisniveau betreffende de diergeneeskundige dienstverlening voor de individuele diersoort en/of de individuele patiënt.</p> <p>De dierenarts is zich bewust van haar/zijn sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid bij de diergeneeskundige dienstverlening en onderhoudt een respectvolle en vertrouwensvolle relatie met de eigenaren van dieren en collegae in de zorg voor het dier.</p>
Intrinsieke waarde van het dier	<p>In de Wet Dieren wordt het begrip intrinsieke waarde omschreven als: de eigen waarde van dieren, zijnde wezens met gevoel.</p> <p>Bij het stellen van regels onder de Wet Dieren wordt rekening gehouden met de gevolgen voor de intrinsieke waarde van het dier, onverminderd andere gerechtvaardigde belangen. Daarbij wordt er in elk geval in voorzien dat de inbreuk op de integriteit of het welzijn van dieren, verder dan redelijkerwijs noodzakelijk, wordt voorkomen en dat de zorg die de dieren redelijkerwijs behoeven is verzekerd.</p> <p>Tot de zorg die dieren op grond van de Wet Dieren redelijkerwijs behoeven wordt in elk geval gerekend dat dieren zijn gevrijwaard van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ dorst, honger en onjuiste voeding; ○ fysiek en fysiologisch ongerief; ○ pijn, verwonding en ziektes; ○ angst en chronische stress; ○ beperking van hun natuurlijk gedrag; <p>voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.</p>
Patiënt	Patiënt is elk dier dat aan een dierenarts wordt aangeboden voor onderzoek en/of behandeling.